

Tyroll (VS):

Ved behandlingen af et forslag om at udskyde revisionen af lov om et hovedstadsråd her i folketinget den 14. januar 1977 markerede VS en klar modstand imod en udskydelse. Modstanden skyldtes et ønske om allerede da at få gennemført direkte valg og direkte beskatningsmulighed som det mindste resultat.

VS har helt klart videregående ønsker end dette. Vi ønsker en mere samlet hovedstadsordning, og det skal jeg komme tilbage til. Men VS fandt, at det allerede inden kommunalvalget i 1978 var nødvendigt at ændre på de to nævnte områder. Ønsket om direkte valg udsprang af, at hovedstadsrådets medlemmer først og fremmest varetager specielle kommunale interesser; rådet er bl. a. spækket med borgmestre som følge af den indirekte valgform. Hensynet til specielle kommunale interesser har ofte givet vanskeligheder med at finde et flertal for budgetforslag m. m. Desuden medfører den indirekte valgform, at menige medlemmer af hovedstadsrådet, som ikke er borgmestre eller på anden måde professionelle politikere, men skal passe et normalt arbejde plus enten deres amtsrådspost eller deres kommunalbestyrelsespost, ikke kan passe arbejdet i hovedstadsrådet tilstrækkelig grundigt efter vores mening. Dette giver enten en eksklusiv klub af borgmestre eller et embedsmandsvælde. Det direkte valg betyder selvfølgelig ikke nødvendigvis, at dette ændres for alle partiers vedkommende. De partier, der ønsker at fordele arbejdet på flere personer, kunne imidlertid i det mindste få adgang til dette ved ændringer her.

Men disse forhold blev altså ikke ændret i 1977. Der var ellers forskellige markeringer af vilje til sådanne ændringer allerede på dette tidspunkt, og nogle har villet markere dem i form af at ville fastholde ministre på forarbejdet til disse ting.

Interessant var det imidlertid, at den socialdemokratiske ordfører fastholdt, at socialdemokratiet stadig var indstillet på at lave en egentlig amtsordning baseret på direkte valg. Ordføreren gav tilslutning til en udskydelse af revisionen, da han ikke fandt andre muligheder – der var nemlig ikke gjort et forarbejde omkring gennemførelsen af en amtsordning i hovedstadsområdet ved den lejlighed. Stillet over for denne realitet – og der lå jo

nok lidt af en kritik mod den daværende indenrigsminister – følte den daværende socialdemokratiske ordfører, hr. Ejler Koch, at måtte gardere sig i forhold til en senere revision af loven. Jeg skal citere, hvad han sagde, Folketingstidende 1976–77, 1. samling, sp. 3741:

»I den forbindelse vil jeg dog gerne bede ministeren om at drage omsorg for, at der i forbindelse med lovens revision næste gang kommer til at foreligge en virkelig vurdering af, hvordan hovedstadsrådet har fungeret, samt et udarbejdet forslag til alternative løsninger, herunder etablering af en amtsordning, for ellers vil vi også ved den næste revision stå i den situation, at vi ikke har nogen som helst reel mulighed for her i folketinget at vurdere andre muligheder for den kommunale struktur i hovedstadsområdet end hovedstadsrådet.«

Det var med disse ord, at den daværende socialdemokratiske ordfører gav tilslutning til at udskyde revisionen til 1980–81.

Nu foreligger der altså en redegørelse fra en ny socialdemokratisk indenrigsminister om dette hovedstadsråd, en redegørelse, der er forløberen for et egentligt revisionsarbejde, der altså er forestående i 1980–81. Det er altså et signal om, hvad regeringen og indenrigsministeren mener der skal ske, og det finder vi unægtelig er en mager omgang. Det eneste, der reelt stilles i udsigt, er eventuel indførelse af direkte valg og ellers ikke store ændringer. Det lægger selvfølgelig op til det klare spørgsmål: agter indenrigsministeren at opfylde de forudsætninger, som den tidligere socialdemokratiske ordfører opstillede for en egentlig revision af ordningen med et hovedstadsråd, nemlig et forslag om, hvordan en etablering af amtsordning kunne tænkes udformet? Vil ministeren sikre, at der kan blive tale om at vurdere andre muligheder for den kommunale struktur i hovedstadsområdet end dette hovedstadsråd?

Dette er spørgsmål, vi gerne vil have besvaret, og som også andre ønskede besvaret i sin tid, men jeg ved ikke, hvor meget de står fast på det i dag. Tilsyneladende er der sket noget både for socialdemokratiet og de radikales vedkommende, så man ikke længere står så meget fast på at få sådanne alternative forslag frem. Men det skal vel ikke udelukke, at andre kan være interesserede i det, og at man kan fremme diskussionen af alter-